

POSTANOWIENIE

Dnia 22 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania M. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 22 stycznia 2020 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 21 września 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 21 września 2018 r. oddalił apelację skarżącego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z 14 marca 2018 r., który zmienił decyzję skarżącego z 16 maja 2017 r., stwierdzając, że odwołujący M. S. nie podlega od 1 stycznia 2011 r. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i umorzył postępowanie za okres od 26 stycznia do 31 grudnia 2010 r.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na istotne zagadnienie prawne – „czy wykonywanie pozarolniczej działalności, o którym mowa w art. 13 pkt 4 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, wyznaczające okres obowiązkowego ubezpieczenia społecznego, w przypadku wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością powinno być rozumiane jako posiadanie przez osobę fizyczną

statusu wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, na co wskazuje wykładnia gramatyczna art. 8 ust. 6 pkt 4 powołanej ustawy, czy też wykonywanie pozarolniczej działalności przez wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością należy rozumieć jako posiadanie statusu wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w spółce faktycznie prowadzącej (wykonującej) działalność gospodarczą w rozumieniu art. 3 ustawy z 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (...), poprzednio art. 2 ustawy z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (...), lub faktyczne uczestnictwo tego wspólnika w działalności spółki, które to zagadnienie prawne zostało rozwinięte na str. 6-13 (uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania)".

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej nie przedstawia zasadnej podstawy przysądu i dlatego nie został uwzględniony.

Sformułowana kwestia nie ma rangi istotnego zagadnienia prawnego, gdyż nie wykracza poza zwykłą wykładnię i stosowanie prawa. Zwykła wykładnia również nie stanowi podstawy przysądu. Znaczenie ma dopiero kwalifikowana potrzeba wykładni wynikająca z poważnych wątpliwości lub rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Sąd Najwyższy w wyroku z 3 lutego 2011 r., II UK 271/16 stwierdził, iż obowiązek ubezpieczenia wspólnika jednoosobowej spółki z o.o. powiązany jest jedynie z posiadaniem przez niego takiego statusu prawnego, a nie z prowadzeniem działalności gospodarczej

Nie stwierdza się w tym zakresie rozbieżności w orzecznictwie (por. też wyroki Sądu Najwyższego z 17 września 2009 r., II UK 11/09, z 6 września 2011 r., I UK 60/11).

Ponadto istotne zagadnienie prawne nie może być redukowane do pytania, na które pytający sam odpowiada i chce jedynie potwierdzenia jego stanowiska. Tak jest w tym przypadku, gdyż skarżący przedstawia określoną argumentację i za prawidłową uznaje odpowiedź, że tytułem podlegania przez wspólnika

jednoosobowej spółki z o.o. ubezpieczeniom społecznym jest posiadanie takiego statusu (art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy o sus) a nie prowadzenie działalności gospodarczej, bo tą może prowadzić tylko spółka (art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy o sus). Argumentuje, że nie wszystkie spółki są zakładane w celu prowadzenia działalności gospodarczej. Obowiązkowe ubezpieczenie społeczne jedynego wspólnika spółki z o.o. nie jest zależne od działań faktycznych lub prawnych podejmowanych przez tą osobę, stanowiących wykonywanie uprawnień korporacyjnych, a tym bardziej leżących poza tą sferą. Ubezpieczenie odnosi się wyłącznie do okresu posiadania przez osobę fizyczną statusu wspólnika jednoosobowej spółki. Wspólnik jest więc traktowany jak osoba prowadząca działalność, a nie osoba prowadząca pozarolniczą działalność w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej. Potwierdza to orzecznictwo sądów administracyjnych.

Sformułowana kwestia dotyczy więc wykładni oraz stosowania prawa i nie składa się na istotne zagadnienie prawne, które ma na uwadze art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Skarżący przedstawia wykładnię przeciwną do leżącej u podstaw rozstrzygnięcia Sądu powszechnego w tej sprawie. Wówczas ocena nie należy do istotnego zagadnienia prawnego, lecz może składać się na podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Do tej podstawy przedsądu skarżący nie odwołuje się. Wykładnia i stosowanie prawa należą też w pierwszej kolejności do sądów powszechnych. Jest to uzasadnione w odniesieniu do regulacji ujętych w pytaniu, gdyż tytuł ubezpieczenia społecznego jedynego wspólnika spółki z o.o. nie jest tylko formalny (normatywny). Ubezpieczenie co do zasady jest pochodne od pracy, działalności. Geneza jest taka, że jedyny wspólnik spółki z o.o. nie miał żadnego tytułu ubezpieczenia i nie mógł go nabyć na podstawie „umowy z samym sobą”, czyli ze spółką, której był właścicielem. Odnosiło się to również do funkcji w zarządzie i zapłaty za te czynności (przykładowo uchwała Sądu Najwyższego z 8 marca 1995 r., I PZP 7/95). Problem w określony sposób rozwiązał ustawodawca. Z przyjętej regulacji nie wynika, że tytuł nie musi być realny. Sam wpis spółki w rejestrze nie musi wystarczać, gdy spółka nie prowadzi już działalności.

Tytuł ubezpieczenia może mieć swe uzasadnienie faktyczne. Ubezpieczenie jest zatem kauzalne a nie oderwane od spółki, która nie działa już jako podmiot,

czyli nie realizuje żadnych celów, dla których została zawiązana. Z samej definicji z art. 8 ust. 6 pkt 4 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wynikałoby, że nie chodzi o osobę, która nic nie robi, lecz o osobę prowadzącą pozarolniczą działalność za pomocą spółki. Taka jest podstawa tytułu ubezpieczenia jednoosobowego wspólnika spółki z o.o. Rozstrzygnięcie w sprawie oparto na ustaleniu, że w spornym okresie spółka E. nie prowadziła działalności, utraciła lokal, w którym uprzednio działalność była prowadzona i nie zatrudniała żadnych pracowników a sam ubezpieczony zatrudnił się w innym podmiocie gospodarczym. Analiza tej sytuacji wykracza jednak ponad potrzebę argumentacji, gdyż na etapie przedsądu ocenie podlega tylko zgłoszona we wniosku podstawa przedsądu, a ta - jak stwierdzono na początku - jest negatywna.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).